

Nr. 11 Snoeien van hoogstamfruitbomen

Het snoeien van hoogstamfruitbomen vanaf de grond met stokgereedschap. Als het gebruik van stokgereedschap niet mogelijk is, gebeurt het snoeien vanaf ladders en met behulp van positioneringssysteem.

Het verzamelen, afvoeren en verwerken van het vrijgekomen hout.

Het belangrijkste gevaar bij het werken met hoogstamfruitbomen is het werken op hoogte.

Werkzaamheden

Werken op hoogte; vormsnoei, periodiek onderhoud, achterstallig onderhoud; takken slepen, verwerken takafval; plaatsen beschermingsmateriaal om de boom, tegen vraat door vee; verwijderen, plaatsen of repareren van afrasteringen.

Gereedschappen

- Ladder, trap, borglijn
- Handzaag, pistoolzaag, beugelzaag, stokzaag, telescoopstok
- Snoeischaar
- Hark, spade, schop, riek, hooivork
- Hamer, nijptang, krammen en spijkers, grondboor, sleg

Persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM's)

- Veiligheidsschoenen of stevige schoenen met profiel
- Werkhandschoenen
- Veiligheidshelm
- Gelaatbescherming of veiligheidsbril
- Positioneringssysteem

Basismaatregelen

Hieronder staan de algemene basismaatregelen voor veilig werken. Die gelden dus in principe bij alle werkzaamheden.

- Vrijwilligers zijn bekwaam in de werkzaamheden. In het veld is altijd een ervaren begeleider aanwezig.
- Gereedschappen en PBM's zijn altijd goed onderhouden; alle ladders zijn gekeurd.
- Gereedschappen en PBM's worden op de juiste wijze gebruikt.
- Vrijwilligers dragen werkhandschoenen en er is een EHBO-koffer aanwezig.
- Wij adviseren het dragen van veiligheidsschoenen. Stevige schoenen volstaan bij incidenteel vrijwilligerswerk.
- Er zijn voldoende hulpverleners aanwezig: Wij adviseren minimaal twee hulpverleners per groep. Organiseer bij grotere groepen meer hulpverleners.
- Vrijwilligers krijgen instructie en er wordt toezicht gehouden.
- Iedereen let op elkaar en helpt elkaar veilig te werken.

Maatregelen van deze VRIE

Hieronder staan de belangrijkste veiligheidsmaatregelen die specifiek horen bij de werkzaamheden en omstandigheden uit deze VRIE. Neem de maatregelen over op het werkdagformulier. De volledige lijst vind je in het kleurenschema hierna.

- Werk zoveel mogelijk vanaf de grond. Werk niet langer dan 2 uur per dag op een ladder.
- Zorg voor een stabiele werkpositie als er een ladder wordt gebruikt. Zorg voor voldoende kennis en instructie van werken op hoogte.
- Zorg voor voldoende hulpverleners. Als de hulpverlener zelf meewerkt, is een tweede hulpverlener nodig.
- Zorg dat omstanders voldoende afstand houden, minimaal 3 meter.
- Zorg dat vrijwilligers voldoende kennis hebben over het zagen van hout onder spanning en van opscheurend hout; zorg dat zij de juiste zaagtechniek toepassen.

	Gevaren / risico's	Maatregelen
Hoog !!!	<p>Letsel door vallen van de ladder.</p> <p>Verwondingen bij zager of omstanders door vallend hout</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Werk zoveel mogelijk vanaf de grond. • Werk niet langer dan 2 uur per dag op een ladder. • Zorg voor een stabiele werkpositie. Snoei geen bomen als er geen stabiele zaagpositie ingenomen kan worden, bijvoorbeeld bij gladheid. • Plaats de ladder stevig, op een hoek van ca 75 graden (zet je tenen bij de onderkant en plaats de ladder met gestrekte armen recht vooruit). Maak indien nodig de bovenkant vast aan de boom met een spanband. • Reik bij het snoeien niet verder dan een armlengte en gebruik de bovenste sporten niet als werkpositie. • Gebruik een positioneringssysteem op grote hoogte, als de werkpositie verstoord kan worden door bv het vallen van zwaar hout, bij ver reiken, langdurig staan op de ladder en bij gebruik van zware of gevaarlijke apparaten en machines. • Werk boven windkracht 6 niet op hoogte. Houd weersverwachtingen in de gaten. • Organiseer voldoende hulpverleners. Als de hulpverlener zelf meewerkt, is een tweede hulpverlener nodig. • Houd tijdens het afzagen van takken minimaal 3 meter afstand van elkaar. • Draag een helm, ook de directe omstanders.
Midden !!	<p>Verwondingen door opsplijtende takken, veroorzaakt door houtspanning</p> <p>Snijwonden door gereedschap</p> <p>Verwondingen door zwiepende takken, tijdens het vervoer van de takken</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zorg dat de vrijwilligers kennis hebben over opscheurend hout en dat zij over vaardigheden beschikken om daarmee om te gaan. • Schat de houtspanning van de takken in. Pas een goede zaagtechniek toe met een valkerf en breuklijst. • Draag werkhandschoenen. • Zorg dat vrijwilligers de juiste vaardigheden en kennis hebben om de gereedschappen veilig te kunnen gebruiken. • Houd takken bij het wegslepen vast aan de dikste kant. Til niet boven je hoofd. • Houd minimaal 1,5 keer de taklengte afstand tot elkaar. • Draag eventueel een veiligheidsbril.
Laag !	<p>Zaagsel in de ogen</p> <p>Rug- of andere klachten door fysieke belasting</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kies een werkpositie waarbij het zaagsel van de zager af waait. • Draag een veiligheidsbril wanneer er toch zaagsel in ogen kan komen. • Neem een goede werkhouding aan: let op een stabiele, ruime voetenstand. Hou je rug recht. Reik niet te ver buiten de ladder: maximaal één armlengte • Wissel de werkzaamheden van het klimmen of staan op een ladder af, of beperk de werktijden. • Neem regelmatig pauze.

Meer informatie:

[Arbocatalogus Werken op hoogte](#)

[VBNE Snoeien hoogstamfruit](#)

[VBNE Werken op hoogte](#)

